

TANTÁRGYI TEMATIKA

BTMMN1005 Az irodalom medialitása, társművészetek I.: Irodalom és nyilvánosság ea.

Tantárgy neve: Az irodalom medialitása, társművészetek	Tantárgy Neptun kódja(i): BTMMN1005 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Darab Ágnes egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Darab Ágnes egyetemi docens	
Tantárgyi egység: Az irodalom medialitása, társművészetek I.: Irodalom és nyilvánosság ea.	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMMN1005 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: 1T (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak ősszel, páros számúkat csak tavasszal lehet felvenni.)	Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: 2 (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)	Számonkérés módja (a/gy/k/b): kollokvium (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)
Kreditpont: 4	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): A kurzus egyrészt az irodalmi nyilvánosság struktúraváltozásait, az irodalom társadalmi funkcióit, másrészt az irodalom mediális beágyazottságát, harmadrészt az irodalom és a társművészetek viszonyát tárgyalja. Az első tanegységben az irodalom kultúrában elfoglalt helyének, funkcionalitásának megértéséhez a társadalomtörténeti feltételek felvázolása szolgál keretül. Ebben helyezkednek el a nyilvánosság szerkezetére (és e szerkezet 18–19. századi változásaira), valamint az irodalom „külpolitikájára” vonatkozó rendszerelméleti illetve kultusz kutatási elgondolások és felismerések. Az elméleti ismertanyagot elsősorban a klasszikus magyar irodalomból vett példaanyag teszi szemléletessé.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A tantárgy tárgykörében elmélyült, az irodalom társadalmi kontextusára és a társművészetekre is kitekintő ismeretek nyújtani a hallgatóknak. <i>képesség:</i> Azon képességek fejlesztése, amelyek segítségével a hallgató elméleti és módszertani megalapozottsággal képes képes feltárni a tárgyalt irodalomtudományi kérdéskört. <i>attitűd:</i> Arra való törekvés, hogy a hallgató vegye figyelembe a vizsgált nyelvi, illetve irodalmi jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát, legyen nyitott saját szakterülete, interdiszciplináris megközelítéseire. <i>autonómia és felelősség:</i> A hallgató tudatosan reflektáljon a magyar irodalmi jelenségek, valamint irodalomtudományi kutatások történeti és kulturális beágyazottságára.</p>	
Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban: 1. Az irodalmi nyilvánosság modelljei	

2. Szociális rendszer és társadalom
3. Az irodalmi kommunikáció rendszere
4. . Az irodalom civilizatorikus funkciója
5. Az irodalom kommemorációs funkciója
6. Irodalom és nemzetépítés
7. Az irodalom intézményrendszere
8. Társaskörök, testületek, akadémiai mozgalom
9. Könyvkiadás, lapok, folyóiratok, a kritika intézményesülése
10. Kánonformálás
11. Kultusz és irodalom
12. Panteonizáció
13. Vizuális reprezentáció
14. Képzőművészet és az irodalom világa

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): K

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerzhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támogatott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgálhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerzhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támogatott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Jürgen HABERMAS, *A társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása: vizsgálódások a polgári társadalom egy kategóriájával kapcsolatban*, Bp., 1999.

A. D. SMITH, *National Identity*, London, 1991.

RÁKAI Orsolya, *Az irodalomtudós tekintete. Az önállósuló irodalom társadalmi integrációja és az esztétikai tapasztalat problémái 1780 és 1830 között*, Bp., 2008.

DEBRECZENI Attila, *Tudós hazafiak és érzékeny emberek. Integráció és elkülönülés a XVIII. század végének magyar irodalmában*, Bp., 2009.

TAKÁTS József, *A nemzeti kultúra megalkotása és a kultuszok = T. J., Ismerős idegen terep. Irodalomtörténeti tanulmányok és bírálatok*, Bp., 2007, 152–160.

PORKOLÁB Tibor, *„Nagyjainknak pantheonja épül”: Közösségi emlékezet, panteonizáció, emlékbeszéd*, Bp., 2005

A Szép és a Jó. Kazinczy és a képzőművészetek, szerk. Kovács Ida, PIM, Bp., 2009.

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

HAUSER Arnold, *A művészet és irodalom társadalomtörténete*, I–II, ford. NYILAS Vera, SZÉLL Jenő, Bp., 1980.

The Invention of Tradition, eds. Eric HOBSBAWM, Trence RANGER, Cambridge, 1983.

A háló, a halászok és a halak. Tanulmányok a mezőelmélet, a diskurzusanalízis a rendszerelmélet és az irodalomtörténet-írás néhány kapcsolódási pontjáról, szerk. RÁKAI Orsolya, Bp.–Szeged, 2001.

Az irodalmi kultusz kutatás kézikönyve. Tanulmánygyűjtemény, szerk. TAKÁTS József, Bp., 2003. KOSÁRY Domokos, *Művelődés a 18. századi Magyarországon*, Bp., 1983.

FÁBRI Anna, *Az irodalom magánélete: Irodalmi szalonok és társaskörök Pesten, 1779–1848*, Bp., 1987.

CSATKAI Endre, *Kazinczy és a képzőművészetek*, Bp., 1983.